

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om medling vid brott och i vissa tvister ändras. Genom den föreslagna lagen genomförs skrivningen i statsminister Petteri Orpos regerings regeringsprogram enligt vilken medlingen i fall av familjevåld och våld i nära relationer huvudsakligen ska frångås.

I propositionen föreslås det att brott som innefattar våld och vissa andra brott som har riktat sig mot en närstående till den misstänkte inte får medlas. Medlingsförbudet ska dock inte gälla målsägandebrott.

Syftet med propositionen är att säkerställa att medling inte längre sker i fråga om sådana brott där den brottsmisstänkte i typiska fall har en maktposition i förhållande till offret och där det är svårt att utreda om offret frivilligt har samtyckt till medling.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2025. I den föreslagna lagen ingår dock en övergångsbestämmelse enligt vilken medlingen i ett brott som har riktat sig mot en närstående till den misstänkte får slutföras trots den föreslagna regleringen, om initiativet till medling har tagits före ikraftträdandet av den föreslagna lagen.

Lag

om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) 13 § 2 mom.,
ändras 12 § 3 mom. och 13 § 3 mom., av dem 12 § 3 mom. sådant det lyder i lag 680/2015, samt
fogas till lagen en ny 3 a § som följer:

3 a §

Begränsningar som gäller medling vid brott mot närstående

Medling får inte ske i ett uppsåtligt brott som riktat sig mot en person som avses i 21 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten i strafflagen (39/1889) när det är fråga om

- 1) brott som innefattar våld,
- 2) sexualbrott enligt 20 kap. i strafflagen,
- 3) brott mot liv och hälsa enligt 21 kap. i strafflagen,
- 4) frihetsberövande enligt 25 kap. 1 § i strafflagen, grovt frihetsberövande enligt 2 §, människohandel enligt 3 §, grov människohandel enligt 3 a §, olaga hot enligt 7 §, olaga förföljelse enligt 7 a § eller olaga tvång enligt 8 § i den lagen,
- 5) rån enligt 31 kap. 1 § i strafflagen eller grovt rån enligt 2 § i den lagen.

Det som föreskrivs i det inledande stycket i 1 mom. gäller också försök till ett brott som avses i 1 mom. 1–4 punkten, om försök är straffbart.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får medling dock ske i brottet när åtalaren inte får väcka åtal för brottet om inte målsäganden anmäler brottet till åtal.

12 §

Ersättning av statens medel

Institutet för hälsa och välfärd ska betala ersättningen i förskott till de tjänsteleverantörer som avses i 8 § 1 mom. Fördelningen av medlen baseras på invånarantalet i tjänsteleverantörens verksamhetsområde samt områdets areal och brottsligheten där vid utgången av året före det år som föregått finansåret. Invånarantalet baseras på årsstatistiken från befolkningsdatasystemet, arealen på Lantmäteriverkets årsstatistik över arealen på landområden och sötvattensområden och brottsligheten på Statistikcentralens årsstatistik över brott som är straffbara enligt strafflagen och som har kommit till polisens kännedom. Med finansår avses i denna lag det kalenderår som ersättning beviljas för. Institutet för hälsa och välfärd ska genom ett beslut fastställa den slutliga ersättningen till en tjänsteleverantör och den får vara högst lika stor som de faktiska kostnaderna för att ordna medlingsverksamheten.

13 §

Initiativ till medling

När en polis- eller åklagarmyndighet bedömer att ett ärende som den handlägger, i enlighet med 3 § 1 mom. är lämpligt för medling ska den upplysa den misstänkte och brottsoffret om möjligheten till medling och hänvisa dem till medling, om det inte är fråga om ett brott som enligt 3 a § inte får medlas. I fråga om minderåriga misstänkta eller brottsoffer ska informationen om möjligheten till medling också lämnas till vårdnadshavarna eller andra lagliga företrädare. När ärendet gäller en omyndigförklarad person som nått myndighetsålder ska informationen lämnas till både den omyndige och dennes intressebevakare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Trots vad som föreskrivs i 3 a § i denna lag får medling ske i ett brott som har riktat sig mot en person som avses i 21 kap. 16 § 1 mom. 2 punkten i strafflagen om initiativet till medling har tagits före ikraftträdandet av denna lag.

Utkast

Helsingfors den 20 .

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn